

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti om:

Vækst og udvikling i landdistrikterne gennem ændring af planloven mv.

10. oktober 2024

Indledning

Et sammenhængende Danmark i bedre geografisk balance kræver politisk handling på tværs af en række politikområder. Mange udfordringer kan løses lokalt, hvis lokalområderne får de rette muligheder, mens andre kræver handling fra Christiansborg.

Som et vigtigt bidrag til at styrke og frisætte landdistrikterne er regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti derfor enige om at gennemføre en række ændringer af planloven og anden relevant lovgivning.

Ændringerne skal blandt andet bidrage til at skabe vækst og liv i landdistrikterne og gøre det lettere for borgere, iværksættere og virksomheder at tilpasse deres bolig og udvikle deres virksomhed, uden at unødvendige regler skal spænde ben. Både borgere, virksomheder, foreninger og kommuner peger på, at landdistrikternes potentiale bedst kan indfris ved at finde løsninger i fællesskab, som består af både lokal virkekraft og solide nationale rammer. Derfor spiller både attraktive og konkurrencedygtige rammevilkår og en større grad af lokal frihed og beslutningskraft begge en vigtig rolle i at sætte yderligere skub i udviklingen i landdistrikterne.

Naturen, kysten, de smukke landskaber og den tydelige forskel mellem by og land er en del af det, der gør det særligt at bo i landdistrikterne. De værdier skal vi fortsat beskytte og passe på, både i lovgivning og i praksis. Og ikke kun af hensyn til beboerne i landdistrikterne, men for alle danskeres og kommende generationers skyld. Aftaleparterne er enige om, at planloven fortsat skal værne om Danmarks naturskønne landskaber og åbne kyststrækninger. Inden for dette overordnede mål ønsker aftaleparterne at skabe bedre muligheder for udvikling af de kystnære byer, mindre landsbyer og attraktive sommerhusområder og for at give den enkelte borger, virksomhed eller forening bedre mulighed for at skabe lokalt liv og fællesskab i landdistrikterne, herunder på de små og mellemstore øer. Det skal ske samtidig med, at ny bebyggelse sikres mod oversvømmelse og erosion i takt med, at vejret i Danmark bliver varmere, vådere og vildere.

Aftalen indeholder følgende 15 konkrete initiativer:

1. Nye forsøgstilladelser til kyst- og naturturisme
2. Nye muligheder for helårsturisme
3. Mulighed for udlæg af 2.500 nye sommerhusgrunde
4. Bedre muligheder for glamping i det åbne land herunder i kystnærhedszonen

5. Ny ansøgningsrunde for ophævelse af strandbeskyttelseslinjen for arealer mellem havn og by
6. Undersøgelse af mulighederne for forarbejdningsanlæg i tilknytning til insektproduktion, akvakultur mv. i landzonen
7. Bedre mulighed for vejboer i landzone
8. Bedre brug af overflødiggjorte bygninger
9. Bedre mulighed for vinterbade faciliteter ved kysterne
10. Nye muligheder på små og mellemstore øer ift. kystnærhedszonen
11. Nye muligheder på 27 små øer ift. strandbeskyttelse
12. Mere lokal selvbestemmelse i planloven
13. Bedre muligheder for udbygning af landsbyer
14. Arbejdsgruppe om boliger i det åbne land
15. Skærpelse af planlovens regler om klimatilpasning.

Initiativerne indebærer ændringer af planloven og naturbeskyttelseslovens bestemmelser om strandbeskyttelseslinjen, som er omfattet af aftalerne *Danmark i bedre balance* fra juni 2016 samt *Opfølgning på evaluering af planloven mv.* fra juni 2022, der har karakter af forlig. Denne aftale har derfor også karakter af et forlig.

Liberal Alliance er part i dele af det eksisterende forlig. I forhold til denne aftale er Liberal Alliance forligspart i initiativ 15 om skærpelse af planlovens regler om klimatilpasning.

På baggrund af aftalen forventer regeringen at fremsætte lovforslag om ændring af planloven i folketingsåret 2025/2026. Udkast til lovforslag vil blive forelagt forligskredsen, inden det sendes i offentlig høring.

1. Nye forsøgstilladelser til kyst- og naturturisme

Der er ønsker om turismeprojekter i kystnærhedszonen, der ikke kan realiseres på grund af planloven og naturbeskyttelsesloven. Kommunerne har den 1. februar 2024 kunnet søge om tilladelse til indtil seks turismeprojekter i kystnærhedszonen og inden for strandbeskyttelseslinjen. Der er modtaget 17 ansøgninger. Projekterne skal indpasses arkitektonisk og opføres under særlig hensyntagen til den omkringliggende natur og landskabet. Projekterne skal desuden indeholde tiltag, som bidrager positivt til den omkringliggende natur og også gerne til gode naturoplevelser. Forud for tilladelse skal

det vurderes, om projekterne kan påvirke internationale naturbeskyttelsesområder, Natura 2000 og bilag IV-arter væsentligt.

Aftaleparterne er enige om at inddrage de yderligere 10 forsøgstilladelser til miljømæssigt bæredygtige turismeprojekter, som planloven giver mulighed for, i den igangværende ansøgningsrunde om de seks forsøgstilladelser for kyst- og naturturisme, så alle egnede ansøgninger potentielt kan imødekommes. Eventuelle forsøgstilladelser, der ikke gives i denne runde, vil blive udbudt i en ny ansøgningsrunde.

2. Nye muligheder for helårsturisme

Turismeerhvervet har stor betydning for vækst og udvikling i hele landet også uden for de større byer, hvor kyst- og naturturismen er grundlaget for mange arbejdspladser. Enkelte kommuner har tilkendegivet ønske om at kunne planlægge for ændret anvendelse af eksisterende overflødiggjorte bygninger med kystnær placering til turismemæssigt formål, uanset at bebyggelsen ikke ligger i forbindelse med eksisterende bysamfund eller større ferie- og fritidsbebyggelser. Det kan fx være nedlagte skoler, institutioner, fabrikker, landbrugsejendomme m.m., der ønskes omdannet til ferie- og fritidsformål.

Aftaleparterne er derfor enige om at ændre planloven, så kommunerne kan planlægge for ændret anvendelse af eksisterende overflødiggjorte bygninger samt ombygninger og mindre udvidelser af bebyggelsen til mindre turismeerhverv inden for kystnærhedszonen, uanset at bygningen ikke ligger i tilknytning til øvrige, turismemæssige aktiviteter. Ændringerne forudsætter, at der er tale om anvendelse af egentlige bygninger, der kan ændres til det nye formål, og at de er lokaliseret efter kommunalbestyrelsens sammenhængende turistpolitiske overvejelser. I områder, der er truet af oversvømmelse eller erosion, skal der i planlægningen være truffet beslutning om etablering af afværgeforanstaltninger.

3. Mulighed for udlæg af 2.500 nye sommerhusgrunde

Turismeerhvervet og udlejning af ferieboliger har væsentlig betydning for udviklingen i kystkommunerne. En række kommuner og feriehusudlejerne efterspørger flere sommerhusgrunde.

Aftaleparterne er derfor enige om at ændre planloven, så der åbnes mulighed for udlæg af 2.500 nye sommerhusgrunde i kystnærhedszonen efter de eksisterende regler, men uden at der stilles krav om tilbageførsel af ubebyggede sommerhusgrunde til landzone. De eksisterende regler indebærer bl.a.,

at der ikke kan udlægges nye sommerhusgrunde inden for naturområder beskyttet af naturbeskyttelsesloven eller strandbeskyttelseslinjen eller i klitfredede områder, og at nye sommerhusområder skal placeres uden for områder med særlige landskabsinteresser og naturbeskyttelsesinteresser og ikke må være i strid med væsentlige nationale interesser.

Aftaleparterne er samtidig enige om, at de grønne arealer, der udlægges i tilknytning til det nye sommerhusområde, skal have et potentiale til udvikling af natur af en tilsvarende kvalitet som de udlagte arealer, og at de størrelsesmæssigt skal svare til det nye sommerhusområde. Det vil ligeledes indgå som kriterie, at sommerhusgrundene tilføres i de kommuner, der har størst brug for økonomisk vækst og udvikling.

På baggrund af ansøgninger fra kommunerne forelægger ministeren for byer og landdistrikter forslag til fordeling af grundene for aftaleparterne.

Der kan ikke udlægges nye sommerhusgrunde eller udvides eksisterende sommerhusområder i områder, hvor der er risiko for oversvømmelse eller erosion (fareområder), medmindre der er truffet endelig beslutning eller aftale om etablering af specificerede afværgeforanstaltninger, som vil fjerne faren. Initiativet ændrer ikke på reglerne for udlændinges køb af sommerhuse i Danmark og har derfor ikke betydning for sommerhusprotokollen.

4. Bedre muligheder for glamping i det åbne land herunder i kystnærhedszonen

Turismeerhvervet oplever en stigende efterspørgsel på naturnære overnatningstilbud, og turismeerhvervet ønsker bedre mulighed for at imødekomme interessen for at etablere og udbyde leje af glamping – også inden for kystnærhedszonen. Glamping er en relativt ny type overnatningstilbud, der ofte ønskes placeret i naturskønne omgivelser.

Aftaleparterne er derfor enige om at give bedre mulighed for at etablere glampingenheder i det åbne land, herunder i kystnærhedszonen ved at ændre den eksisterende bestemmelse om tidsbegrænsning på tilladelser fra 5 år til 8 år. Derudover igangsættes en faglig afklaring inden udgangen af 2024 af, hvordan der kan gives bedre mulighed for glamping under hensyn til natur, miljø og

konkurrencevilkår ift. øvrige erhverv mv. Når den faglige afklaring er færdiggjort, vil plankredsen drøfte de forskellige muligheder for at forbedre forholdene for glamping.

5. Ny ansøgningsrunde for ophævelse af strandbeskyttelseslinjen for arealer mellem havn og by

Flere kommuner ønsker fornyet mulighed for, at kommuner kan planlægge for byudvikling og give tilladelse til nye formål, fx faciliteter til overnatning, butiksformål og turismeformål med henblik på at binde by og havn tættere sammen. Der har tidligere været en enkeltstående ansøgningsrunde, hvor kommuner fik mulighed for at ansøge om ophævelse af strandbeskyttelseslinjen på nærmere bestemte bynære arealer ved havne.

Aftaleparterne er derfor enige om at ændre naturbeskyttelsesloven, så der åbnes mulighed for en ny ansøgningsrunde for ophævelse af strandbeskyttelseslinjen på bynære arealer i eller omkring havne.

6. Undersøgelse af muligheder for forarbejdningsanlæg i tilknytning til insektproduktion, akvakultur mv. i landzonen

Landbrugs- og akvakulturerhvervene er i udvikling, og nye produktionsformer som fx produktion af nye proteinkilder samt visse forarbejdningsformer af fødevarer afviger fra den traditionelle landbrugsdrift. Landbrugs- og akvakulturerhvervene ønsker, at der undersøges nye muligheder for virksomheder i landzonen.

Aftaleparterne er derfor enige om at undersøge, hvilke erhverv der har et særligt behov for at ligge i landzonen, og hvordan det spiller sammen med reguleringen på andre ministeriers områder med henblik på at pege på nye muligheder for virksomhederne i landzonen. Undersøgelsen skal bl.a. se på forarbejdningsanlæg i tilknytning til anlæg til produktion af insekter i landzonen og akvakultur. Konsekvenserne for natur og miljø skal indgå i undersøgelsen. Plankredsen forelægges forslag til ændringer af planloven i foråret 2025.

7. Bedre mulighed for vejboer i landzone

Salg af lokalproducerede produkter på egen eller nærliggende grund er en vigtig mulighed for borgere til at handle lokalt og støtte de lokale producenter i landdistrikterne. Det er i dag tilladt, hvis det sker fra landbrugsejendommens bygninger, en mindre bygning opført i tilknytning hertil eller fra en fritliggende vejbod af bagatelagtig størrelse eller midlertidig karakter. Bagatelgrænsen for fritliggende vejboer i det åbne land tillader kun sådanne vejboer i meget begrænset omfang.

Aftaleparterne er derfor enige om at ændre planloven, så kommunerne får mulighed for at meddele landzonetilladelse til fritliggende vejboeder og gårdbutikker m.v. i det åbne land på op til 8 m² til salg af landbrugsprodukter produceret på den pågældende landbrugsejendom eller nærliggende gårde. Kommunen skal ved administrationen af den foreslåede bestemmelse foretage en konkret afvejning af de hensyn, der gør sig gældende i området som fx trafikale hensyn, hensyn til naboer, landskabs- og naturhensyn. Initiativet ændrer ikke på, at egentlige butikker bør etableres i planlagte områder i byer og landsbyer og ikke i det åbne land.

8. Bedre brug af overflødiggjorte bygninger

Det skal være nemmere at anvende overflødiggjorte bygninger i kystnærhedszonen til andre formål. Det kan fx være et mejeri eller en skole.

Aftaleparterne er derfor enige om at ændre planloven, så det også inden for kystnærhedszonen uden for udviklingsområder bliver muligt at tage andre overflødiggjorte bygninger end landbrugsbygninger i brug til håndværks- og industrivirksomhed, mindre butikker, liberale erhverv, forenings- og fritidsformål, bolig, samt lager- og kontorformål uden en landzonetilladelse. Muligheden svarer til den mulighed, som i dag findes for at benytte overflødiggjorte bygninger i den øvrige landzone i Danmark. Den nye mulighed i kystnærhedszonen uden for udviklingsområder skal ikke gælde inden for klitfrednings- og strandbeskyttelseslinjen efter naturbeskyttelsesloven.

Samtidig skal gældende praksis vedrørende ombygning lempes, så der ikke kræves landzonetilladelse ved ibrugtagning af overflødiggjorte bygninger til nye anvendelser som nævnt ovenfor, selv om den eksisterende bygning ombygges i større omfang, end det er muligt uden landzonetilladelse i dag. Det vil betyde, at ombygninger, der i dag karakteriseres som "væsentlige" og derfor kræver landzonetilladelse, ikke længere i alle tilfælde vil kræve en landzonetilladelse.

I områder, der er truet af oversvømmelse eller erosion, vil den ændrede anvendelse af andre overflødiggjorte bygninger end landbrugsbygninger i kystnærhedszonen fortsat kræve en landzonetilladelse, herunder forebyggende tiltag mod skader som følge af oversvømmelse eller erosion.

9. Bedre mulighed for vinterbadefaciliteter ved kysterne

Flere borgere og kommuner ønsker at understøtte vinterbadeforeninger i deres aktiviteter uden for de store byer, herunder særligt etablering af saunaer, og peger på, at tilladelsesprocesserne er omfattende, herunder for fx mindre vinterbadningsforeninger.

Aftaleparterne er derfor enige om at ændre naturbeskyttelsesloven, så det ikke forudsætter en lokalplan at opnå dispensation fra naturbeskyttelsesloven til etablering af saunaer og andre mindre faciliteter til klubber, foreninger og institutioner inden for strandbeskyttelseslinjen. Dispensation vil fortsat blive givet af Kystdirektoratet ud fra en konkret vurdering og under forudsætning af, at der ikke er landskabelige eller naturmæssige forhold, der vurderes at tale afgørende imod.

10. Nye muligheder på små og mellemstore øer ift. kystnærhedszonen

Flere kommuner og Sammenslutningen af Danske Småøer efterspørger lempeligere adgang til udvikling inden for kystnærhedszonen, som pga. øernes begrænsede størrelse sætter snævre rammer for udviklingsmulighederne.

Aftaleparterne er derfor enige om at fjerne kravet om særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering ved planlægning for anlæg i det åbne land i kystnærhedszonen på 27 små øer, 14 små- og mellemstore bro- og landfaste øer og de fem ø-kommuner, der har kommunestatus.

De 27 små øer omfatter Agersø, Anholt, Askø inkl. Lilleø, Avernakø, Barsø, Birkholm, Bjørnø, Baagø, Drejø, Egholm, Endelave, Fejø, Femø, Fur, Hjarnø, Hjortø, Lyø, Mandø, Nekselø, Omø, Orø, Sejerø, Skarø, Strynø, Tunø, Venø og Aarø. De 14 små- og mellemstore bro- og landfaste øer omfatter Agerø, Alrø, Bogø, Gavnø, Glænø, Jegindø, Livø, Mors, Møn, Nyord, Rømø, Siø, Thurø og Tåsinge. Og de fem ø-kommuner med kommunestatus omfatter Langeland, Fanø, Læsø, Samsø og Ærø.

For at bevare de åbne kyster, skal det sikres, at der ikke åbnes op for nye muligheder for solcelleanlæg i kystnærhedszonen. Ved at stille krav til kommunernes almindelige begrundelse for planforslaget, skal det endvidere sikres, at nye anlæg placeres længst muligt væk fra kysten.

Forslaget ændrer ikke på, at planloven fortsat særligt tilsigter, at de åbne kyster skal udgøre en væsentlig naturværdi og landskabelig værdi. Der vil fortsat være en række andre krav til fx sikring af landskabelige interesser, fredet natur eller natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, der vil bevirke, at der i mindre grad kan planlægges for anlæg nær kysten. Statens varetagelse af de nationale

interesser vil således fortsat sikre, at kommunerne ikke kan planlægge for anlæg ved kysten, hvor der er nationale interesser.

11. Nye muligheder på de 27 små øer ift. strandbeskyttelse

Turismen er en vigtig drivkraft for den økonomiske udvikling i en række landdistrikter, herunder på de 27 små øer. Flere kommuner og Sammenslutningen af Danske Småøer efterspørger lempeligere adgang til udvikling inden for kystnærhedszonen og strandbeskyttelseslinjen, som pga. øernes begrænsede størrelse sætter snævre rammer for udviklingsmulighederne.

Aftaleparterne er derfor enige om at justere de muligheder, som de 27 små øer kan få med en ø-udviklingsplan, så de også omfatter ændret anvendelse af overflødiggjorte bygninger i form af indretning af erhverv, turismevirksomhed eller én bolig i en overflødiggjort bygning.

Forslaget indebærer, at der inden for rammerne af en ø-udviklingsplan, der er godkendt af ministeren for byer og landdistrikter og miljøministeren, kan gives dispensation af kommunalbestyrelsen og Miljøministeriet/Kystdirektoratet fra planloven og naturbeskyttelsesloven på nærmere vilkår. Risikoen for oversvømmelse og erosion skal medtages i vurderingen af, om ø-udviklingsplanen kan godkendes, ligesom de EU-retlige forpligtelser i forhold til beskyttede arter og natur som hidtil skal indgå i vurderingen.

12. Mere lokal selvbestemmelse i planloven

Flere kommuner ønsker at skabe flere udviklingsmuligheder i de kystnære bysamfund. Aftaleparterne er derfor enige om at ændre planlovens regler, så kystkommunerne får mulighed for at byudvikle foran kystbyer ned mod kysten, og ikke som hovedregel kun bag ved eksisterende by. Byudvikling foran byen skal ske i naturlig forlængelse af den eksisterende by, så byudvikling sker som en kontinuerlig afrunding af hele byen, og så der ikke udlægges nye arealer til byvækst i en lang, smal bræmme langs med kysten. Muligheden for byudvikling foran byen vil endvidere bero på en konkret vurdering af bl.a. den geografiske og befolkningsmæssige størrelse af den eksisterende by samt det dokumenterede behov for byvækst. Muligheden for byudvikling foran byen ændrer ikke på regler om naturbeskyttelse, herunder strandbeskyttelseslinjen, ligesom byudviklingen også fortsat vil være begrænset af en række andre hensyn, herunder særlige landskabsinteresser og krav om sikring af ny bebyggelse mod oversvømmelse og erosion.

I områder, der er truet af oversvømmelse eller erosion, skal der være truffet beslutning om etablering af fuldt finansierede afværgeforanstaltninger. Byvækst skal forsat ske i direkte tilknytning til eksisterende bymæssig bebyggelse i byzone og efter et nærmere defineret princip om symmetrisk afrunding af byen, som skal sikre, at byerne ikke over tid udvikler sig i tanger langs kysten. Der kan således ikke planlægges for nye byzonearealer uden tilknytning til eksisterende byer.

Aftaleparterne er endvidere enige om at forenkle planlovens regler om afgrænsning af landsbyer, så landsbyer inden for kystnærhedszonen – både i og uden for udviklingsområder – kan afgrænses på samme måde som landsbyer uden for kystnærhedszonen, svarende til de muligheder, der i dag gælder for omdannelseslandsbyer.

Desuden skal der gennemføres en vejledningsindsats til understøttelse af kommunernes planlægning for byvækst i kystnærhedszonen med eksempler på, hvad der vil kunne lade sig gøre, og hvad der ikke kan lade sig gøre efter de nye regler.

13. Bedre muligheder for udbygning af landsbyer

Der er kommuner i landdistrikterne, som oplever udfordringer med at give adgang til at bygge nye boliger og erhverv i landsbyer i takt med efterspørgslen mhp. at tiltrække nye borgere og styrke lokalsamfundet.

Aftaleparterne er derfor enige om at ændre planloven, så alle kommuner på baggrund af den strategiske planlægning for levedygtige landsbyer i kommuneplanen kan afgrænse – herunder udvide afgrænsningen af – de landsbyer, der ønskes understøttet med henblik på at give bedre mulighed for ny bebyggelse. Afgrænsningen kan omfatte arealer uden for landsbyen tilsvarende reglerne om omdannelseslandsbyer. Kommunen vil inden for en afgrænsning af landsbyen kunne give en landzonetilladelse til bl.a. boliger og erhverv på baggrund af en konkret vurdering, eller evt. udarbejde en lokalplan for en begrænset udvikling.

14. Arbejdsgruppe om boliger i det åbne land

Flere kommuner samt Landdistrikternes Fællesråd oplever, at et betydeligt overskud af boliger står tomme i landdistrikterne, og at mange boliger ligger uhensigtsmæssigt og er utidssvarende eller nedrivningsmodne. De har derfor udtrykt ønske om at få bedre mulighed for at nedrive en ikke

tidssvarende bolig et sted mod at få mulighed for at opføre en ny tidssvarende bolig med en mere attraktiv placering et andet sted i det åbne land.

Med aftalen nedsættes en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal afsøge muligheder for at tillade nyopførelse af boliger i det åbne land (landzone uden for landsbyer) som erstatning for boliger, der nedrives. Der nedsættes en følgegruppe bestående af interesseorganisationer som KL, Sammenslutningen af Danske Småøer, Landdistrikternes Fællesråd, Landbrug & Fødevarer samt Danmarks Naturfredningsforening. Plankredsen forelægges eventuelle forslag til ændringer af planloven, forventeligt i foråret 2025.

15. Skærpelse af planlovens regler om klimatilpasning

De seneste voldsomme vejrhændelser, herunder store mængder nedbør og stormfloden i oktober 2023, har aktualiseret behovet for at se på, i hvilket omfang det fortsat skal være muligt at planlægge for nye byområder og bygge nyt i områder, der bliver udsat for oversvømmelser og erosion.

Det er i dag op til kommunen at vurdere, hvilke data og metoder der skal anvendes ved udpegningen af områder, der kan blive udsat for oversvømmelse og erosion. Det er endvidere op til kommunen at vurdere, hvilke afværgeforanstaltninger, der i givet fald vil være brug for, hvis der alligevel planlægges for byudvikling mv. Kommunernes udpegning af fareområder kan således variere fra kommune til kommune, og der kan dermed være risiko for, at kommune- og lokalplanlægningen giver mulighed for byggeri uden tilstrækkelig imødegåelse af risikoen for skader fra oversvømmelse og erosion. Det uensartede grundlag for kommunernes udpegning af fareområder kan endvidere vanskeliggøre kommunalt samarbejde om relevante afværgeforanstaltninger.

Aftaleparterne er enige om, at planlovens regler om klimatilpasning skal skærpes for at forebygge fremtidige skader og omkostninger vedrørende oversvømmelse og erosion som følge af, at der placeres væsentlige værdier i områder truet af oversvømmelse og erosion. Aftaleparterne er enige om, at skærpelserne bl.a. skal indebære en ensartet metode og datagrundlag for kommunernes udpegning af fareområder, der som minimum indeholder de statsligt udpegede risikoområder, og at ny bebyggelse i fareområderne begrænses uden etablering af afværgeforanstaltninger, hvor samfundsøkonomi indgår som et kriterium.

Der igangsættes på den baggrund et tværministerielt arbejde med henblik på at indføre en ensartet metode og datagrundlag for kommunernes udpegning af fareområder, som skal indgå i en ændring af planloven med henblik på at afskære kommunerne fra at kunne planlægge for byudvikling,

sommerhusområder mv., medmindre der er etableret eller truffet beslutning om etablering af fuldt finansierede afværgeforanstaltninger, hvor samfundsøkonomi indgår som et kriterie. Ændringerne skal sikre, at der ikke opføres ny bebyggelse i områder, der er udsat for oversvømmelse eller erosion, medmindre de fornødne afværgeforanstaltninger er etableret.

Plankredsen forelægges forslag til ændringer af planloven, når det tværministerielle arbejde er gennemført.

Kortlægning af muligheder for skiltning ved erhvervsområder

Aftaleparterne er derudover enige om, at der gennemføres en kortlægning af behov og løsninger for at give bedre muligheder for skiltning ved områder, der er udlagt som erhvervsområde, inden de er fuldt udbygget. Når resultatet af arbejdet foreligger i løbet af sommeren 2025, vil aftaleparterne drøfte mulige initiativer. Det bemærkes, at evt. lovændringer ikke er en del af forliget i relation til denne aftale.

Aftalens karakter

Aftalen justerer et gældende forlig i kraft af aftalerne *Danmark i bedre balance* fra juni 2016 samt *Opfølgning på evaluering af planloven mv.* fra juni 2022.

På baggrund af aftalen forventer regeringen at fremsætte lovforslag om ændring af planloven og naturbeskyttelseslovens regler om strandbeskyttelse i folketingsåret 2025/2026. Udkast til lovforslag vil blive forelagt forligskredsen inden offentlig høring.

Liberal Alliance vil stemme for nødvendige lovændringer til implementering af initiativerne og er desuden forligspart i initiativ 15 om skærpelse af planlovens regler om klimatilpasning, da Liberal Alliance er part i det eksisterende forlig om planloven for så vidt angår reglerne om planlægning for afværgeforanstaltninger i relation til klimatilpasning, der blev ændret i januar 2018, hvor Liberal Alliance indgik i regeringen.

Bilag 1. Økonomi

De aftalte forslag indebærer udgifter til faglige udredninger mv. i relation til gennemførelse af aftalens initiativer, *jf. tabel 1*.

Mio. kr., (2025-pl)	2024	2025	2026	2027
Initiativ 8, 69, 12, 13 og 14	2,0	3,5	2,7	2,4
Initiativ 3				2,3
Initiativ 4	0,2	0,5		
Initiativ 5			2,7	2,7
Initiativ 6	0,5	0,7		
Initiativ 10, 11	0,5	0,5	0,5	0,5
Initiativ 15	1,7	2,6	3,5	3,5
Kortlægning af mulighed for skiltning ved erhvervsområder	0,3	0,5		
I alt	5,2	8,3	9,4	11,4

Anmærkning: Initiativerne indebærer samlet set finansiering af følgende antal statslige årsværk: 4,6 årsværk i 2024, 7,4 årsværk i 2025, 7 årsværk i 2026 og 9,3 årsværk i 2027).

Kilde: Finansloven for 2024 og regeringens forslag til finanslov for 2025.

Udgifterne finansieres af reserven på 100,0 mio. kr. årligt i 2024-2027, der blev afsat til landdistrikterne på finansloven for 2024 samt den foreslåede forøgelse af reserven på regeringens forslag til finanslov for 2025 på 8,0 mio. kr. årligt i 2025-2027.